

Sak 2: Valgprogram 2023-2027

Saksvedlegg til Oslo SVs årsmøte 2023

Om kommunevalgprogrammet

Oslo SVs kommunevalgprogram for 2023 til 2027 forteller hva vi vil arbeide for i kommende fireårsperiode. Programkomiteen har vært ledet av Una Pasovic og bestått av William Wessel Nore, Cato Brunvand Ellingsen, Maylén Mago Pedersen, Stian Amadeus Antonsen, Kristian Takvam Kindt, Lina Maria Karlsen, Julia Giæver, Gajaen Chandrasegaram, Anja Røyne og Eris Moronski.

Valgprogrammet handler om de politiske tiltakene Oslo SV ønsker å gjennomføre i Oslo kommune. Politiske tiltak som tilhører bydelene er holdt til et minimum og disse skal først og fremst komme frem i bydelsprogrammene til Oslo SVs lokallag. Bydelene i Oslo har ansvar for blant annet hjemmetjenester, barnehager og ungdomsklubber. Programkomiteen har likevel valgt å trekke frem noen satsningsområder i bydelene som er viktige for Oslo SVs lokallag. Det samme gjelder noen utvalgte nasjonale saker som Oslo kommune ikke har myndighet over.

Det er ikke i saken til valgprogram at Oslo SVs valgkamphovedsaker avgjøres. Dette foregår i en parallell prosess og vil være en egen debatt (Sak 5) på årsmøtet til Oslo SV.

I andreutkastet til valgprogram er det ingen introduksjon til programmet, da dette er en tekst som skrives av en av toppkandidatene i forkant av design og publisering. Det er derfor ikke nødvendig å sende inn endringsforslag til en introduserende tekst.

Det oppfordres til å lese gjennom hele valgprogrammet før man sender inn endringsforslag. Programkomiteen har etter beste evne forsøkt å henvise til andre relevante kapitler gjennomgående i programmet, men mye av politikken kan favne over flere felt. For å unngå at kulepunkter står dobbelt opp eller at man vedtar motstridende kulepunkt kan man benytte seg av søkefunksjonen i PDF (Ctrl+F / Command+F) for å se om det du vil ha inn i programmet allerede står der.

Programkomiteens vurderinger

I første innspillsrunde til valgprogrammet (debattnotatet) fikk komiteen klare innspill fra organisasjonen om at valgprogrammet først og fremst skal nyttes for internt bruk. Eksempler som kom opp var at programmet skulle bli brukt av de folkevalgte, de som skal forhandle, de som står på stand og de som er spesielt interesserte, som f.eks. journalister eller folk som vurderer å melde seg inn. Valgprogrammet i seg selv egner seg ikke til verving, og derfor vil det lages egne flyers på ulike temaer som vil samle de viktigste tingene vi ønsker å gjøre innenfor hvert felt.

Programkomiteen har derfor forsøkt å utforme et valgprogram som egner seg for det ønskede formålet. Etter å ha sittet i byråd i åtte år har programkomiteen forsøkt å utforme et program

som forteller noe om hva vi har fått til og hva vi skal gjøre videre, slik at det kan enkelt benyttes av de som står på stand for første gang og spesielt interesserte kan lese seg opp. Dette er også relevant for unge voksne og studenter - som er en viktig målgruppe for Oslo SV. De som nylig har flyttet til Oslo er ikke nødvendigvis kjent med arbeidet til byrådet og dette vil bidra til å danne et bilde av det viktige arbeidet som er gjort.

Det har også kommet flere innspill om at overskriftene i programmet ikke bør være generiske, men skal vise retning mot et mål. Dette har komiteen forsøkt å etterleve.

Programkomiteen gjør oppmerksom på at tiltak rettet for å bekjempe diskriminering, hat og funksjonshindringer både er lagt inn gjennomgående i programmet samtidig som noe er gitt spesiell plass i de respektive delkapitlene. Gode rutiner for snørydding, rikelig med muligheter for å sitte i det offentlige rom, tilgjengelige tjenester o.l. er alle eksempler på tiltak som enkeltgrupper kan ha mer behov for, men som er gode for alle. Disse tiltakene er særlig relevant for kapitlene "*Mangfoldig og inkluderende samfunn*" og "*God helsehjelp til eldre*".

Programkomiteen har også valgt å ta ut standpunktet tilknyttet småhusplanen og høyhusstrategien. Årsaken til dette er at ny informasjon om saken vil komme i første halvdel av januar, i tillegg til at Oslo SV skal avholde et eget møte om temaet etter 2. utkastet til valgprogram er lansert. Resultatet av dette er at det skal utformes en egen uttalelse om temaet som vil behandles på både Oslo SVs representantskapsmøte og årsmøtet. Programkomiteen ønsker ikke at årsmøtet skal risikere å vedta motstridende politikk på feltet, samt at debatten om små- og høyhus skal ta opp unødvendig tid under både valgprogrammet og uttalelsen. Dermed vil valgprogrammets standpunkt på små- og høyhus komme inn som et endringsforslag, basert på behandlingen av uttalelsen og debatten på representantskapsmøtet og årsmøtet, i dialog med forslagsstillerne til uttalelsen og redaksjonskomiteen til valgprogrammet. Målet er å treffe en god, faglig oppdatert formulering som reflekterer standpunktet til årsmøtet.

Dissenser

Under følger en oversikt over dissenser i valgprogrammet og begrunnelse for dissensene. Dissens betyr at en eller flere personer er svært uenig med flertallet.

Dissens 1: Kapittel "*Rettferdig omfordeling*", side 4.

Komiteen ønsker å vedta følgende kulepunkt: "*Videreføre en eiendomsskatt på bolig og næring med god sosial profil. Oslo SV vil sikre minst 300 millioner i økte inntekter fra eiendomsskatten. Økt promillesats og økt skatt på næringseiendom skal vurderes for å sikre dette.*"

Begrunnelse flertallet: Det er riktig og nødvendig å øke eiendomsskatten i Oslo noe, både for å omfordele og å sikre inntekter til styrket velferd og byutvikling. Det er også nødvendig å styrke det boligsosiale arbeidet. Flertallet mener dog det ikke er hensiktsmessig å binde opp de økte midlene til et spesifikt formål. Det er ulike grunner til at det er nødvendig med økt

eiendomsskatt, og vi anser ikke det nødvendig å binde disse pengene til et formål som et argument for økning. Vi mener også at ved å binde midlene fratrar vi kommunepolitikkerne både handlingsrom og ansvar for å prioritere.

Et mindretall bestående av fem i komiteen (Takvam Kindt, Røyne, Pasovic, Antonsen og Moronski) ønsker å legge til setningen: *“Minst halvparten av de økte inntektene fra eiendomsskatten skal gå til sosial boligpolitikk, inkludert flere ikke-kommersielle utleieboliger, flere boliger gjennom Oslo-bolig og et løft for kommunale boliger.”*

Begrunnelse mindretallet: Det er i praksis umulig å komme inn på boligmarkedet i Oslo i dag med en vanlig eller til og med høy inntekt. Samtidig høster de som har fått penger av foreldre eller andre store inntekter gjennom å eie, etter hvert som boligprisene stiger. Å ta noe penger fra de som eier bolig å gi de til de som står på utsiden er god omfordelingspolitikk. Når SV skal forsvare at vi vil ta inn mer penger fra boligeiere, er det viktig å ha en god grunn for hvorfor. Å hjelpe de utenfor boligmarkedet er en god grunn, og det vil være et bidrag for mindre forskjeller som vi tror det vil være god oppslutning rundt.

Dissens 2: Kapittel “Et godt kollektivtilbud”, side 12.

Flertallet i komiteen ønsker å vedta følgende kulepunkt: *“Prioritere utvidelse av kollektivtilbudet fremfor reduserte billettpriser”*

Begrunnelse flertallet: For at flere skal velge bort bilen og benytte seg av kollektivtransporten er man helt avhengige av at kollektivtilbudet imøtekommer folks behov. Dette gjør man ved å først og fremst styrke kollektivtilbudet og redusere ventetiden. I rushtiden i dag er det stort trykk og trangt på kollektivtransporten. Å redusere billettprisene vil ikke bidra til å redusere trykket, men snarere bidra til et økt trykk, noe som igjen vil resultere i at færre anser det som gunstig å benytte seg av kollektivtransporten. Vi må sikre nok avganger og gode systemer for reise i byen vår, slik at folk ønsker å reise kollektivt. Det skal alltid lønne seg økonomisk å reise kollektivt fremfor å bruke bil i Oslo.

Et mindretall bestående av fem i komiteen (Wessel Nore, Ellingsen, Antonsen, Chandrasegaram og Moronski) ønsker å erstatte kulepunktet med: *“Prioritere reduserte billettpriser fremfor utvidelse av kollektivtilbudet.”*

Begrunnelse mindretallet: Flertallet ser behovet for å styrke kollektivtilbudet, men mener det er viktigst å redusere prisene for å sikre at flest mulig bruker kollektivtransport. Kollektivtilbudet er godt i store deler av byen, men er fortsatt dyrt for mange. Ved å redusere prisene vil det bli mer attraktivt å reise kollektivt, men det har også en sosial effekt ved at de som har minst fra før får mindre utgifter. Særlig i møte med dyrtid er dette viktig.

Dissens 3: Kapittel “Lek og læring i barnehagen”, side 17.

Flertallet i komiteen ønsker å vedta følgende kulepunkt: “Videreføre krav om fullført videregående skole for assistenter i barnehagene, for å sikre god kvalitet og kompetanse.”

Begrunnelse flertallet: I skolepolitikken er SV brennende opptatt av at barna skal undervises av kvalifisert personell. Å jobbe i barnehage er en minst like viktig pedagogisk oppgave som å være lærer i skolen. Vi bør derfor gjøre det vi kan for å sikre grunnleggende kompetanse hos de som tar vare på de minste barna. Oslo har de siste årene hatt krav om fullført videregående for assistenter. Evalueringen av tiltaket tyder på at det bidrar positivt til de ansattes mulighet til å ta vare på de minste barna på en god måte. Dersom faste vikarer uten vgs jobber i barnehagene bør Oslo kommune hjelpe de til å fullføre vgs i kombinasjon med jobb, heller enn å fjerne kravet om fullført vgs.

Et mindretall bestående av fem i komiteen (Giæver, Pasovic, Røyne, Antonsen og Moronski) ønsker å erstatte kulepunktet med: “Fjerne kravet om fullført videregående skole for assistenter i barnehage, for å sikre mangfoldig kompetanse.”

Begrunnelse mindretallet: Mindretallet ønsker å fjerne Oslo kommunes krav om fullført videregående skole for assistenter i barnehage. Barnehage er en viktig inngang til arbeidslivet for mange. Assistenter med variert bakgrunn representerer en unik kompetanse som er viktig for mangfoldet i barnehagen, en kompetanse som ikke sikres av videregående skole. En mangfoldig barnehage har behov for vikarer og assistenter med ulik bakgrunn. Videregående skole gjør ikke at man blir bedre egnet til å jobbe med barn. Vi har mange med bred og mangfoldig kompetanse som ikke har fullført videregående skole, for eksempel de som ikke er oppvokst i Norge. Oslo er en mangfoldig by, og flerspråklighet, morsmål og mangfold har en viktig plass i barnehagen. Derfor er det viktig å ta vare på og slippe til assistenter med ulik kompetanse.

Kravet om fullført videregående skole gjelder kun ved fast ansettelse av assistenter, og det faller bort ved bruk av vikarer. Dette bidrar til at assistenter uten fullført videregående blir sittende fast som vikar, uten mulighet på fast ansettelse i barnehagene de jobber i. Vi ønsker en by med muligheter for alle, der også de uten høyere utdanning skal ha muligheten til å tilegne seg erfaring og kompetanse i arbeidslivet. Det må være mulig å ha muligheter i arbeidslivet selv om man ikke trives eller gjør det godt på videregående skole.

Dissens 4: Kapittel “Et levende og variert næringsliv”, side 41.

Flertallet i komiteen ønsker å vedta følgende kulepunkt: “Tillate at sentrumsbutikker kan servere alkohol, for å gi små eller uavhengige butikker et konkurransefortrinn mot større kjeder og skape et variert næringsliv.”

Begrunnelse flertallet: Nisjebutikker opplever større og større press fra kjøpesentre og netthandel. For å styrke satsingen og oppslutningen rundt bilfritt byliv og nisjebutikker ønsker vi å legge til rette for at butikker skal kunne servere alkohol. Dette kan for eksempel være

små klesbutikker, frisørsalonger eller lignende. Dagens regelverk er uklart, og en rekke aktører som sykkelverksted og fiskeutvalg får muligheten til å servere alkohol, mens andre ikke får det.

Et mindretall bestående av fem i komiteen (Ellingsen, Røyne, Karlsen, Mago Pedersen og Moronski) ønsker å stryke kulepunktet.

Begrunnelse mindretallet: Mindretallet ønsker ikke å åpne opp for alkoholserving i butikker, da dette vil kunne føre til utbredt alkoholbruk i samfunnet. Vi mener også at det vil kunne føre til endrede og muligens dårlig arbeidsvilkår for de ansatte, da både handel og serveringsbransjen har lav organisasjonsgrad, og åpning for alkoholserving vil kunne utfordre vilkårene i allerede dårlig regulerte bransjer.

Dissens 5: Kapittel "Frihet fra vold og tvang", side 53.

Flertallet i komiteen ønsker å vedta følgende kulepunkt: *"Nekte skjenkebevilling til utesteder og arrangementer som har stripping eller som baserer seg på seksualisering av kroppen, samt arbeide på andre egnede måter for å få slutt på stripping i Oslo."*

Begrunnelse flertallet: Stripping på utesteder er kommersialisering og objektivisering av kroppen. Dette ønsker vi å arbeide for å få slutt på dette i byen vår. Flertallet i komiteen ønsker å nekte skjenkebevilling til utesteder og arrangementer med stripping, fordi vi mener det er et skritt på veien mot å få stanset stripping i Oslo. I tillegg bidrar skjenkebevilling til en mer utrygg situasjon for de som arbeider på utestedene. Alkoholpåvirkede gjester øker sannsynligheten for at de som tripper blir utsatt for overgrep og trakassering, og alkoholserving bidrar til mer uoversiktlige situasjoner på utestedene.

Et mindretall bestående av to (Nore Wessel og Antonsen) i komiteen ønsker å stryke kulepunktet.

Begrunnelse mindretallet: Mindretallet ønsker ikke å bruke negative virkemidler for å få slutt på stripping i Oslo. Et næringsforbud for strippsteder vil med stor sannsynlighet føre til farlige arbeidsforhold for de som er i bransjen, og vil i særlig grad ramme kvinner med minoritetsbakgrunn. Det vil kunne føre til en skyggesektor som vil gjøre det vanskeligere å avdekke farlige og dårlige arbeidsforhold og mer krevende å avdekke trafficking. En FAFO-rapport viser også til at arbeidsforholdene for strippere i Norge er langt bedre enn i mange andre Europeiske land, nettopp fordi vi har oversikt og kontroll over sektoren.

«Stripping» og «seksualisering av kroppen» er svært lite konkrete betegnelser uten juridisk forankring. Dette kan også innbefatte genuine kunstneriske måter å uttrykke seg på, som er viktig f.eks i det skeive miljøet. Å innføre og håndheve en slik regel krever at det utøves autoritet med et kulturelt skjønns for å avgjøre hva som er stripping kontra f.eks burlesque eller performancekunst og hvem som skal nektes skjenkebevilling. På denne måten åpner vi opp for en undergravning av den kunstneriske yringsfriheten gjennom å kontrollere og bedømme forskjellige uttrykksmåter med negative konsekvenser.

Dissens 6: Kapittel "Stryket folkestyre", side 55.

Programkomiteen er samlet om å mene at det i dag er utfordringer knyttet til dagens bydeler både i form av de lokale folkevalgte reelle makt og innflytelse, og at innbyggerne i Oslo får forskjellige tjenester og tjenester med ulik kvalitet avhengig av hvor de bor i byen.

Derfor foreslår programkomiteen å vedta følgende kulepunkt: *"Gjennomføre en bydelsreform som skal sikre sterkere demokratisk styring og bedre kvalitet i tjenestene på tvers av byen".*

Begrunnelse flertallet: Oslos bydeler er større enn mange norske kommuner. For å ha et sterkt folkestyre er det viktig at folk opplever reell demokratisk medvirkning der de bor. I dag har bydelsutvalgene ofte begrenset evne til å utøve styring i sine bydeler. Flertallet mener vi trenger en bydelsreform som styrker bydelsutvalgene og flytter makta nærmere folk i byen vår. Som vi har sett av prosessen med kommunesammenslåinger er omorganiseringer kostbare, tidkrevende og konfliktskapende. Bydelene i Oslo er allerede store. Flertallet tror ikke at en reduksjon av antall bydeler, der vi går fra noen store til noen færre, enda større enheter, vil gi utgjøre noen stor forskjell for tjenestetilbudet. Derimot vil en reform som endrer på bydelsgrensene binde opp ressurser som kunne ha vært brukt til bedre formål for innbyggerne våre.

Et mindretall bestående av fem i komiteen (Takvam Kindt, Karlsen, Pasovic, Mago Pedersen og Antonsen) ønsker å legge til setningen: *"Oslo SV går inn for å redusere antall bydeler for å nå dette målet".*

Begrunnelse mindretallet: Mindretallet mener at en løsning på utfordringen knyttet til dagens organisering av bydelene vil være å redusere antallet bydeler. En reduksjon av antall bydeler vil kunne føre til mer demokratiske prosesser i bydelene som følge av større og sterkere bydelsutvalg, samt sikre mer enhetlige tjenester på tvers av byen. Mindretallet mener at mye av utfordringen knyttet til bydelene er at de skal levere mange, komplekse og samme type tjenester, samtidig som hver bydel har sterk autonomi. Dette gjør at tjenestene blir forskjellige for innbyggerne. For å løse problemet med ulik kvalitet og ulikt tjenestetilbud mener mindretallet at det å slå sammen bydeler er en god løsning og bedre enn det vi ser som alternativet - som er å flytte oppgaver bort fra bydelene.

Prosess

Under følger en oversikt over prosessen opp mot vedtak av valgprogram.

Datoer	Frister
29. mars 2022	Representantskapet velger programkomite.
12. april - 1. juni 2022	Gjennomføring av "Gi SV beskjed"-kampanjen.
1. juni 2022	De politiske gruppene sender sine innspill til programkomiteen.
17. juni 2022	Lokallagene får tilsendt et debattnotat fra programkomiteen.
4. september 2022	Lokallagenes frist for å besvare debattnotatet.
4. oktober 2022	Programkomiteen leverer 1. utkast til valgprogram.
22. oktober 2022	Det avholdes et programseminar om valgprogrammet
15. november 2022	Lokallagenes frist for innspill til 1. utkastet.
8. januar 2023	Programkomiteen leverer 2. utkast til valgprogram.
28. januar 2023	Frist for å sende endringsforslag til valgprogrammet.
11. - 12. februar 2022	Oslo SVs årsmøte og vedtak av valgprogram for 2023-2027

Obs! Fristene mot årsmøtet fraviker fra det vedtatte mandatet på Representantskapsmøtet den 29. mars 2022, da årsmøtet til Oslo SV ble forskjøvet på grunn av Landsmøtet til SV.